

THE RAINBOW

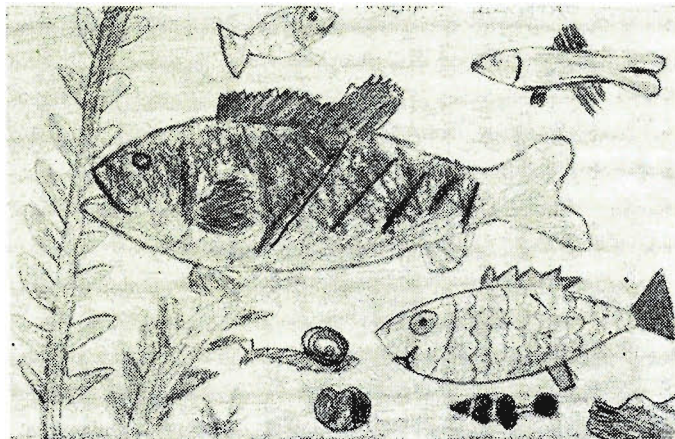
A CHILDREN'S MAGAZINE

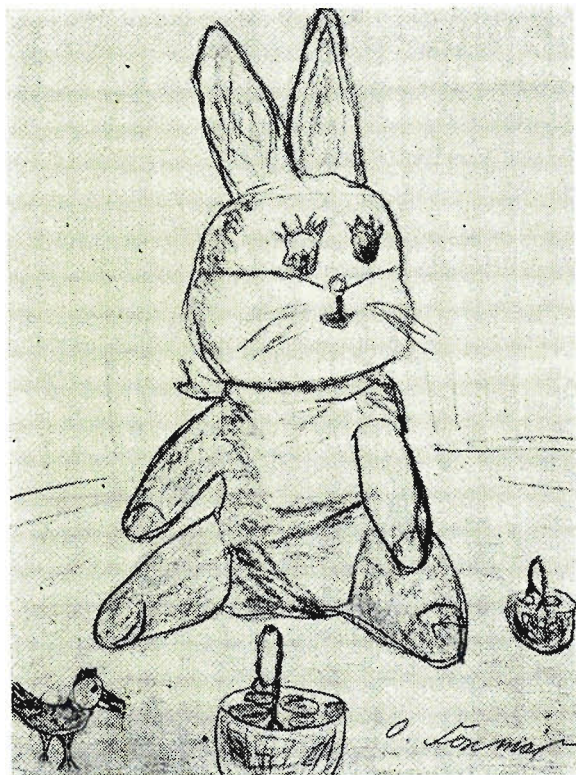

ВИСТАВКА ДИТЯЧОЇ ОБРАЗОТВОРЧОЇ СТУДІЇ В ТОРОНТІ

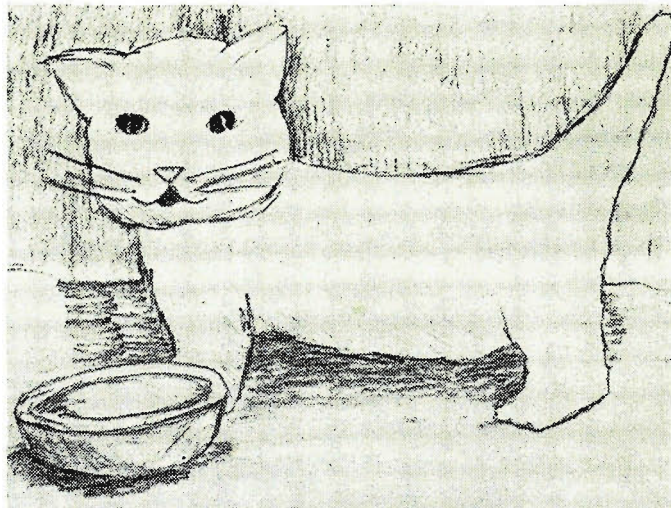
Дитяча Образотворча Студія в Торонті (Канада) під проводом мистця П. Сидоренка влаштувала в травні ц. р. свою чергову виставку. У виставці взяло участь 36 учнів. Виставка була присвячена Іванові Франкові. Дасмо репродукції деяких виставлених картин.

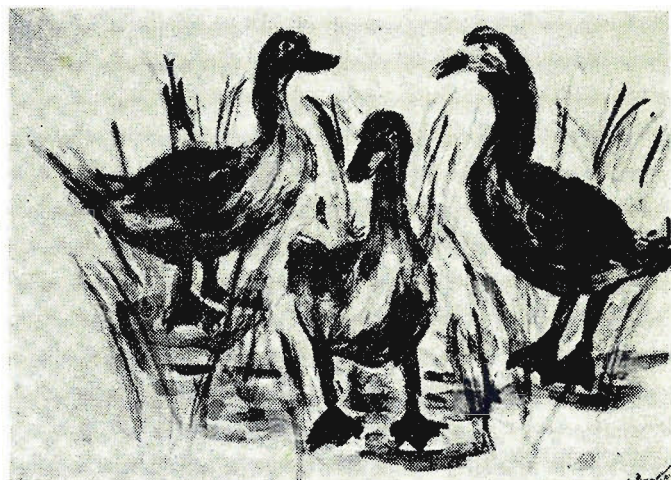
Шанта Людмила — „Риби”, кольорові олівці

Гонтар Олекса — „Засць”, олівець

Бурачок Ігор — „Кіт”, олівець

Вітюк Леся — „Гуси”, аквареля

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Обкладинка роботи П. Холодного
“THE RAINBOW” — “VESELKA”

Published monthly, except June to September Bi-monthly
at Jersey City, New Jersey

81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription \$4.00 per year.

Entered as Second Class Matter at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ю. Козак — Зимова заготівля

СТОРІНКИ СЛАВИ

Михайло МАМОРСЬКИЙ

ЛУНА ЛИСТОПАДА

Рік за роком невпинно біжить,
Підростає дитяча громада,
Та у неї в душі ні на мить
Не стихає луна Листопада.

А у тій невгомонній луні
Чути гуркіт гармат з-під Львова,
Чути здаля стрілецькі пісні
На широких степах і в дібровах.

Стільки літ... Стільки літ... Ще були
Молоді наші славні дідусі,
В бій за рідну державу йшли
Разом з ними і хлопці безвусі.

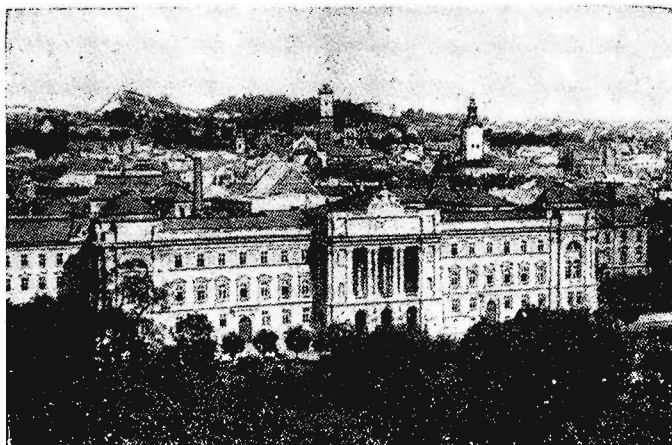
А тепер, в листопадові дні,
У вечірні години сльотаві
Добуваються з серця на дні
Давні спогади — дивні й цікаві.

І під вітру осіннього спів
Дід говорить малим унучатам,
Як ходив воювати за Львів,
Як за волю боровся завзято.

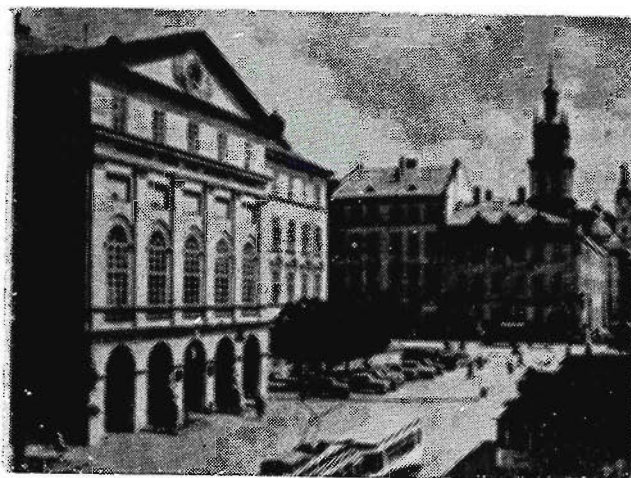
І говорить до внука дідусь:
„Я боровсь без вагання і сміло —
Ти ж, унуку, учись і готуйсь
Докінчити дідунево діло.

І ніколи забути не смій,
Що це діло святе і велике:
Помогти Україні своїй
Щастя й волю здобути навіки!”

Пояснення-словничок. Невпинно — без затримки (unceasingly, without a stop); луна — відгомін (echo, resonance); невгомонний або невгамований restless; сльотавий — rainy, miry, sleety.

Загальний вид на Львів. На задньому плані посередині вежа Львівської ратуші, з якої 1-го листопада 1918 р. замаяв прапор відродженої Української Держави. На передньому плані будинок Університету ім. Івана Франка й частина університетського саду. Тут відбувалися важкі бої під час українсько-польської війни й облоги Львова у 1918 році.

Фронтон Львівської ратуші. Направо будинок, в якому до приходу большевиків приміщувалося Т-во „Просвіта”. За ним височить вежа Корнякта церкви св. Успення. На вежі висить дзвін князя Корецького, вилитий у 1571 році.

ХТО СПРАВЖНІЙ ХАЗЯЇН

У затишній нірці під бузковим кугчиком жила собі Миша. Було там тепло й сухо, навесні приємно пах бузок. Тільки живи та й будь! Так ні! Захотілося Миші кращої хати, щоб ще вигідніш було.

А в сусідстві якраз така хата і є! Збудувала собі її Кротиця, провела коридори, поробила кімнати.

Біжить Миша до Кротиці.

— Утікай, сусідко, з хати! Ідуть люди з лопатами, тут копати будуть! Біда тобі буде!

Кротиця дуже налякалась та й утекла. А нечесна Миша зараз таки переселилась до Кротициної просторої хати і господарює. Живе Миша на новому господарстві день, живе і другий. А на третій день хтось постукав у двері.

— Хто стукає? — питає Миша.

— Я, Кротиця! Пусти мене до моєї хати!

— Не пущу! — каже Миша. — Тепер хата не твоя, а моя!

— Я хату збудувала, я тут хазяйка! — говорить Кротиця.

— Не той справжній хазяїн, що надворі, а той, що всередині! — відповіла Миша. — Дарма стукати, дарма просити! Не пущу і край!

Кротиця засміялась.

— Та я, сусідко, тільки пожартувала! Нехай! Зоставайсь тут! Я придбала собі ще кращу хатину, як оця. Та ще й у якому місці!

— Ну, де? — зацікавилась Миша та й прочинила двері.

— Просто Марусиною вікна. Вікно день-у-день відчинене, а за вікном столик з бубликами, з медом, з усяким добром...

— Справді? Мусиш мені це все показати! — зраділа Миша. — Веди мене туди! Може ми ще й поміняємось хатами...

— А поведу! — погодилась Кротиця.

Ідуть вони, ідуть, а Кротиця каже:

— Не можу я бігти так швидко, як ти! Та ще й сонце очі сліпить. Мушу яку годинку в холодку полежати.

— Та хіба стану я так довго на тебе ждати? — сказала нетерпляча Миша. — Покажи мені шлях, то я сама попереду побіжу.

Кротиця стала в траві дибки і показала куценькою лапкою на вершок білої берези, що вирирала з-поза мурованого будинку.

— Он туди поспішай!

Миша побігла так швидко, як лише могла. А Кротиця й не думала спочивати. Зараз вернулася до своєї давньої хати і зачинила двері зсередини.

— Тепер я знов удома! — сказала сама до себе. — Своєї власности ніякій нечесній Миші не відступлю.

А Миша бігла, бігла, доки до тієї білої берези не добігла. Дивиться — справді стоїть будинок. Видно й відчинене вікно, а за вікном, може, й стоїть столик з усяким добром. Навіть запахло медом!..

ЗБЛИЗЬКА ЧИ ЗДАЛЕНА?

По садочку літав горобчик. Літав, літав, а далі сів на галузку відпочити.

Побачив горобчика котик. Сів під кущиком і дивиться пильно на горобчика.

— Чого ти на мене так дивишся? — питає горобчик.

— Ти мені сподобався! Ти дуже гарний! — відповів котик.

— Цір! — відізався гордо горобчик.

— Сядь ближче до мене, бо здалека не видно, який ти гарний! — сказав котик і облизався.

— О ні! — заперечив горобчик. Здалека краще видно.

— Але ж ні, зблизька краще! — настоював котик.

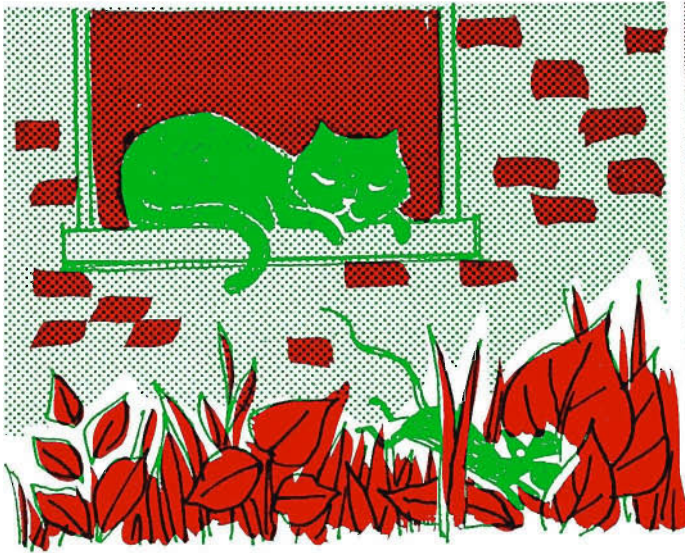
На стежці появилася песик. Він не любив котиків, і котики не любили його сердитого „гав“ і „гар“. Песик чув розмову котика з горобчиком.

— Я думаю, що зблизька краще видно, — сказав песик і став підходити до котика. — Ось мені здалека не видно, які в тебе, котику, вуся.

— Ні, ні, — нараз заперечив котик. — Я вже роздумався і бачу, що справді краще видно здалека.

По тих словах видрянався на дах гаражу.

— Цір! — відізався з насмішкою горобчик.

— „Піду погляну!“ — подумала Миша, але ще й кроку не зробила, як на вікні появилася великий чорний Кіт.

Миша від страху аж затрусилася. Заховалася під листок бур'яну, а тоді чимскоріш подалася туди, звідки прийшла. Підходить до хати, а двері зачинені.

— Хто там? — сердито гукає Миша. — Відчиняй! Хазяйка прийшла!

А з хати чути Кротицин голос:

— Не той хазяїн, що надворі, а той, що всередині. Дарма просити, дарма стукати!

Миша засоромилася. Нагадала собі, що і в неї є своя мишача хатка. Пішла туди і там донині живе.

Пояснення-словничок: нірка — мала нора (hole); бузок — lilac; кротиця — кріт (mole); бублик — thick ring-shaped roll; нетерплячий — нетерпеливий (impatient); береза — дерево (birch); бур'ян — weed.

С О Н Я Ш Н И К

Лагідного осіннього ранку забігали по городу соняшні промені.

— Прокидайтеся швиденько, вмивайтеся рососою та вигрівайтеся у теплі, нехай насіння доспіє! Час! Уже осінь надійшла! — говорили промені до кожної рослини.

Рослини прокидались, випростовували листочки й усміхалися до сонця.

Прокинулось і мале зернятко в тісній своїй хатці-лушпині. Воно ледь-ледь ворухнулось і стало прислухатись та роздивлятися навкруги. Зовсім близьенько біля нього на яблуневій гілці сидів горобець. Пташок кумедно повертав голівку раз направо, раз наліво й голосно цвірінкав.

Зернятко подумало: „Цей пташок мені подобається, він веселий та балакучий. Я хочу бути таким, як він. Придивлятимусь до нього, робитиму все, що він робить, тоді виросту і стану схоже на горобчика.”

Тільки зернятко так собі подумало, а горобець уже злетів з гілки і почав кружляти навколо нього. А тоді як шугне: дзьоб! Вдарив його раз і вдруге. Зернятко зойкнуло. Проте, горобцеві не пощастило, не витяг зернятка з хатки. Воно сиділо глибоко і трималося міцно.

— Нахаба! Ні, не хочу бути схожим на горбця, він нечемний! — прошепотіло зернятко. — З кого ж мені приклад брати?

Зернятко розглянулося навкруги й побачило: біжить хлопчик і несе на ниточці блакитного бальйона.

— Який гарний бальйон! Як він легко підстрибує й танцює! От таким я хочу бути! — вигукнуло зернятко.

Але недовго воно тішилося такою думкою. Поки хлопчик бігав по стежці, бальйон поволі випускав із себе повітря і ставав щораз меншим. Він уже не підлітає угору, а спадає донизу.

Тоді хлопчик заходився надувати бальйон. Бальйон більшав та більшав, аж раптом — трісь! розірвався.

— Ні, не хочу таким бути! Що з того бальйона?! Він був порожній. Он від нього лише непотрібні шматочки на стежці лишилися. Що я тепер робитиму? З кого мені приклад брати? — клопочеться зернятко.

А сонце гріє лагідно. Зернятко глянуло вгору.

— Яке миле, ласкаве сонце! От кого я люблю! Хочу бути схожим на сонце!

Так сказало собі зернятко і вже більше ні на кого не звертало уваги, дивилось тільки на любе ясне сонечко.

Раптом налетіли горобці. Багато горобців. Вони метушилися, галасували, штовхалися. Щось схопили, роздзьобали. Зернятко не зчулось, як опинилося долі. Упало на землю, і ненажери птахи його не помітили.

Лежить зернятко й думає: „Що тепер мені робити? Де моє сонечко? А он воно! Дивитимусь на сонечко і робитиму те, що сонце робить.”

А сонце опускалося все нижче й нижче. Ось уже торкнулося землі, ось уже заховалося в землю. Вже його й не видно. — А я що робитиму? Пиду і я в землю, шукатиму там сонечка. — І зернятко стало загрибати у пухку землю.

Втиснулося глибше в землю. Тут темно. „Де я буду свого сонечка шукати?” — думає зернятко.

Аж ось лізе хробак-дощовик:

— А це хто тут?!

— Це я... зернятко...

— Яке таке зернятко?! — сердиться хробак.

— Я... зернятко в лушпинці...

— Ну, коли ти зернятко в лушпині, то лежи тихо! Мене не бійся, я таких не їм! Ось я тобі трохи підрию землю, уможуйся глибше! Прийде довга зима, ти мушиш спати!

Хробак поліз далі, а зернятко відразу заснуло. Не мало сили і про сонечко розпитатися.

Як довго спало, воно й само не знало. Розбудили його водяні краплі. Краплі бігли, гомоніли, злегка штовхали зернятко і казали йому:

— Не спи, вже весна прийшла! Скидай свій кожушок-лушпинку та вилазь із землі на світ Божий!

Зернятко ворухнулось і скинуло з себе лущинку. Потім стало потягатися після довгого сну. Так солодко та міцно потягалось, аж у нього виріс корінець. Корінець пішов углиб, а голівкою воно потяглося вгору та вгору. Виткнулась голівка із землі, глянула на ясне сонце — зраділа, зазеленіла.

Це вже був росточок, а не зернятко. А з росточка виросла молода рослинка, вже на стеблі в неї два листочки.

Сонце щодня гріє ту рослинку, весняний дощ дає їй води напитися. Рослина росте, корінцями тягне собі їжу із землі, набирається сили. Вона вже не маленька, а велика, розкішна: листя в неї

широке, било міцне. Уже й квітка розвинулася, убралася в пелюстки. Велика жовта квітка любить сонце, з ранку до вечора обертається лицем до сонця.

Так виріс **СОНЯШНИК**. І ніхто не знає, звідки він узявся на городі.

А ми знаємо. Ми ж пам'ятаємо про мале зернятко. Правда?

Пояснення-словничок: випростувати — to straighten; лущина — peeling, rind, husk; кумедно — смішно (funnily); шугати — швидко летити; нахаба — impudent, brazen fellow; клопотатися — тут: журитися (to worry); загрибати — to bury oneself; витикатись — висуватися (to come up).

РОЗУМНИЙ ПРОВІДНИК

Тибетська казка

Жили в сусідстві два стада мавп. Кожне стадо мало свого провідника. Вони ввели стада на полювання, дбали про те, щоб ніхто не голодував, і охороняли мавп від хижих звірів.

Вирушило одно стадо в дорогу шукати поживи. Мандрівка була довга. Нарешті мавпи побачили біля села на горбку велике дерево. На ньому було багато великих пахучих овочів. Зраділи мавпи й сказали своєму провідникові:

— Дивись, наш вожде, яке прекрасне дерево і які чудові овочі! Ось і нагорода нам за довгу й важку мандрівку!

І мавпи приготувались бігти до дерева, щоб зривати чудові овочі та заспокоїти свій голод.

— Стійте! — крикнув провідник. — Чи не дивно вам, що дерево росте так близько коло села, а ніхто не зірвав його овочів? Ось дивіться: отих, що ростуть так низько, навіть діти не зірвали. Так, овочі виглядають чудово і приманливо, але побоююся, що вони недобрі й для їди непридатні.

Заметушилися мавпи, деякі невдоволено бурмотіли, але дарма! Всі пам'ятали, що треба слухати провідника, бо він розумніший за них, старший і досвідченіший. Хоч дуже голодні, рушили далі в дорогу.

Друге стадо мавп із своїм провідником ішло слідом за першим. Коли мавпи побачили чудові овочі на дереві, радісно заверещали:

— Ось овочі, пожива для нас! І як це сталося, що стадо перед нами не зіло цих овочів? Мабуть, не бачили! Чи можемо наїстися досхочу?

— Їжте, їжте! — дозволив провідник стада.

Та щотільки яка мавпа з'їдала овоч, зараз у важких болях падала мертвою на землю.

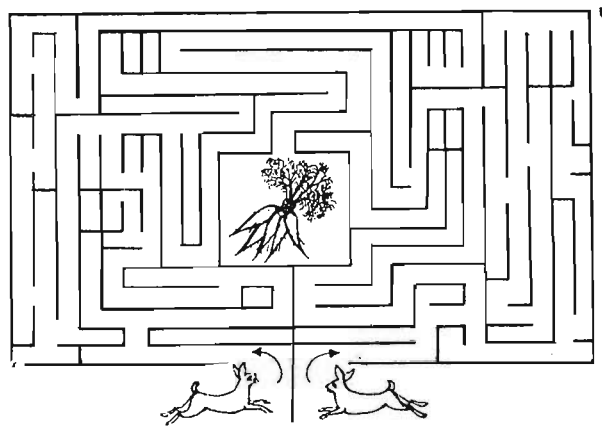
Отак буває, коли провідником є нерозумний і думає шлунком, а не головою.

Переказав В. Данилович

Пояснення-словничок: стадо — herd; провідник — leader; хижий — predacious, raptorial; овоч — плід (fruit); приманливий — принадний (alluring, attractive); метушитися — to fuss, to bustle; шлунок — stomach.

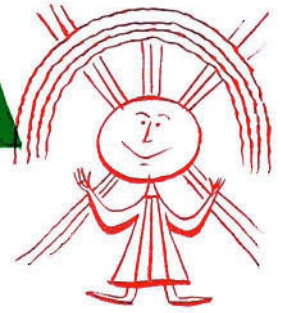

ЛЯБІРИНТ

Котрий із зайчиків з'їсть морквичку?

ВЕКЕЛОЧКА

СТОРІНКА ДЛЯ МАЛЯТ

Л. ГАДАЙ

АВТО СПИТЬ

Жовте авто тягарове
забавки везе Юркові:
і коника,
і слоника,
і відерце,
і м'ячі,
й молоточки-стукачі.

— Добре авто ти моє!
Забавок багато є,
а трудились тільки ми.
Ми трудились удвох,
утомилась. Ох-ох-ох!
Забавки ввесь день тягали,

відпочити не лягали,
а тепер нам спати час.

Місяць дивиться на нас,
пропливає хмарка біла,
заглядає до кімнати.
Нам до них немає діла.
Ніч іде,
нам треба спати,
спати . . .
спати . . .

Хай і киця не нявчить,
і папужка хай мовчить:
спить Юрко
і авто спить.

ІВАСИК І Я

Ілюстрація Б. Божемського

Наш Івасик — братик мій,
Я маленький, він малий.

Наш Івасик вже школярик,
Має зошит і букварик.

Він у школі на горбку,
Я в долині — у садку.

Я також, як більший буду,
Зошит, книжку роздобуду.

І школяриком зроблюсь,
Бо науки не боюсь!

МАЛЕНЬКА ГОСПОДИНЯ

Мама й баба на роботі
Шиють одяг для пілотів.
На хазяйстві я і дід —
Я варитиму обід!
Що на перше буде? Борщик?
Тож помиймо добре горщик,
В нього наллємо водички
І поставимо на пічку.
Покришила бурячки,
Втяла з моркви зірочки
І нарізала цибульки.
Чую: в горщику вже булька!
Ось, повнісінька до краю
Сковорідка вже співає,
А цибуля ув олії
Помаленьку золотіє.
У бабуні хворе серце,
Йй не слід вживати першу,
Не люблю я їсти м'яса,
Тож на нього я не ласа.
Що ж, зробимо борщ пісний,
Ані гострий, ні масний.
Що ж тепер? Ага, капуста!
Щоб не рідко і не густо,
Півголовки буде досить,
Кожен з'їсть і ще попросить!
Три покраю картоплини,
Щоб здоровими росли ми!
Хай все звариться як слід,
Буде нам смачний обід!

ЗВІРЯЧИЙ ЛІКАР

Жив колись у великому лісі звірячий лікар — заєць. Одного дня приходить до нього зайченя і, плачучи, говорить:

— Мама казати, щоб ви мені зуба вирвали, але я не хочу: буде боліти.

— Не бійся, — заспокоює заєць, — не буде боліти.

От маленьке зайченятко сіло і трусить-ся, а лікар і каже:

— Тепер відкрий рота!

Зайчик відкрив, а лікар — фіть! — і зуба нема.

Зайчик так злякався, навіть не знав, що він уже не має зуба.

— Даку, — сказало беззубе зайченя.

Олена Стефанівка

ЯК ПОСТАЄ КНИЖКА

(Розповідь Юрка)

Якби ви схотіли відвідати мене, то я прийняв би вас у своїй кімнатці. Щоправда, кімнатка невелика, зате вона тільки моя. Молодша сестричка Тамара має лише чотири роки і мешкає в маминій спальні.

Найцікавіша річ, яку я вам показав би — це моя бібліотека. Вона розміщена в шафі з трьома полицями. На горішній полиці стоять українські книжки, на середній — англійські, а на долішній я складаю числа „Веселки”. Маю вже два річники, а тепер закінчую третій. Дам їх оправити і, як підросту, подарую Тамарі. Вільне місце на долішній полиці займає ведмедик, що я його дістав від бабуні в подарунок кілька років тому. Він поводитьсь дуже чемно і зовсім не зачіпає „Веселки”.

Найчастіше я заглядав до книжки, що називається „Незабудьки”. Там є різні вірші, що їх можна деклямувати і на Різдво, і на Великдень, і на День Матері, і на Перше Листопада. Маю також „Історію України” та „Історію козаччини”. Є в мене книжечки Романа Завадовича й Лесі Храпливої. Є оповідання „За сестрою” та ще декілька інших. Маю цікаво написану книжку про чудесну появу Божої Матері.

Є в мене також англійські книжки — про життя рибок в акваріумі, про полети на місяць, про морські потвори тощо.

Біля шафки з бібліотекою стоять мій танк, авто та машина будувати шляхи. Цими забавками я грався досить часто. Мама не раз казала мені: „Ти, Юрку, перевертаєш мені цілу хату!” Моя кімната була для мене затісною. Я воював, будував шляхи, відбував подорожі... Але все змінилось, коли я поїхав до дядька. То було два роки тому. Я мав тоді заледве дев'ять літ.

У дядька я побачив справжню, велику бібліотеку. В ній було хіба тисяча книжок. Дядько часто розказував мені цікаві речі. Деколи дозволяв оглядати найцікавіші книжки. Він працює в редакції газети.

Раз сказав мені дядько:

— Чи ти уявляєш, скільки людей мусить працювати, поки появиться нова книжка?

Я ніколи не думав, що коло книжки треба працювати. Адже книжку можна купити в книгарні або дістати в школі!

— Якщо це тебе цікавить, то я тобі розповім! — сказав дядько.

Звичайно, це мене цікавило, і я попросив усе мені розказати.

— Поки книжка появиться в книгарні, — почав дядько, — коло неї мусить напрацюватися немало людей. Найбільше праці вкладає в книжку автор. Це та людина, що пише книжку. Ім'я автора можемо прочитати на титульній сторінці кожної книжки.

— А як довго треба писати книжку? — запитав я з цікавістю. Мені було часом важко написати задачу на одну сторінку, а тут такі грубі книжки!..

— Це залежить, — сказав дядько, — від автора і від книжки. Є книжки більші й менші. Один автор пише свою книжку кілька місяців, а інший — кілька, а то й кільканадцять літ. Головно наукові книжки вимагають величезної праці. Про це все докладніше дізнаєшся, як підростеш.

Написаний твір дають до видавництва. Це таке підприємство, що друкує книжки. У видавництві цей твір читають і, коли уважають, що він вартісний, приймають до видання. Тоді передають його до друкарні. Якщо у книжці мають бути ілюстрації, то один примірник машинопису передають маляреві. Він читає твір і відповідно до його змісту робить ілюстрації.

Тим часом друкарі-складачі складають текст машинопису букву за буквою, слово за словом, рядок за рядком на машинах, що називаються „лінотипи”. Складене відбивають на окремій папері і передають коректорові. Той уважно прочитує весь текст від початку до кінця, дивлячись, чи нема десь помилки. Бож складачі можуть помилитися, можуть поставити не ту букву, що треба, або відчитають неправильно те чи інше слово. Коректор мусить відшукати всі ті помилки і позначити їх на маргінесі.

Тоді складач складає на лінотипі ще раз ті рядки, в яких знайдено помилки, і вставляє їх на належному місці. В книжці не повинно бути помилок. Однак часом, особливо в поспіху, буває, що помилка таки десь заховається від коректорського ока. Тоді друкарі жартуючи кажуть, що це накапостив „друкарський чортик”.

Тим часом ілюстрації віддають до клішарні, де роблять з них кліші. Коли кліші готові і помилки виправлені, метранпаж „ломить” книжку, тобто укладає сторінку за сторінкою, і вставляє, де треба, кліші.

Друкують книжку машинами на великих аркушах паперу. З одного аркуша буває 8, 16, а то й 32 сторінки. Це залежить від величини сторінок у книжці. Звичайно друкують по кілька, кільканадцять або й кількасот тисяч кожного аркуша. Тоді кажуть, що наклад книжки становить стільки то тисяч примірників. Коли всі аркуші видрукують, їх передають до переплетні. Там робітники складають аркуші за порядком, зшивають їх разом, обрізують і приклеюють тверду або м'яку обкладинку. Аж тоді книжка готова, і її передають на склад видавництва.

рість зберігається в добрих книжках. Недарма Іван Франко порівнював книжки з морською глибиною, в якій на дні лежать дорогоцінні перли. Пояснив мені також, яке велике значення мають для нас наші рідні українські книжки.

Розповідь дядька справила на мене сильне враження, і я від того часу ще більше ціню й поважаю книжки. Я хочу зібрати собі таку ж велику бібліотеку, як має дядько.

Так закінчив своє оповідання Юрко.

Пояснення-словничок: оправляти (книжку) — to bind; переплетня — палітурня (bindery); палітурка — обкладинка книжки — binding, book-cover; потвора — страховище (monster); титульна сторінка — title-page; видавництво — publishers, publishing company; примірник — екземпляр (copy); машини — machine-type; складач — typesetter; маргінес — край (берег) зшитка або книжки (margin); накапостити — вчинити шкоду (to foul, to mar); кліша — stereotype plate; метранпаж — той, що розкладає набраний у друкарні склад на окремі сторінки — maker up, clicker.

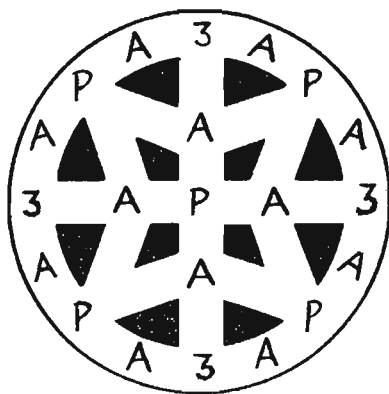
КУТОК РОЗВАГ

ЗАРАЗ І ТЕПЕР

— Орису! — кличе мама. — Прошу до обіду.

— Дякую, я зараз, матусю! — відповідає із своєї кімнати Орис. І за хвилинку прибігає.

— Тепер ми обідаємо, а зараз після обіду підемо до міста, — каже мама, — купувати нові українські книжки для тебе.

**

Чи зрозуміли ви, діти, яка різниця між прислівником **з а р а з** і прислівником **т е п е р**? **З а р а з** це те саме, що негайно, по-англійському *immediately*, а **т е п е р** — це те саме, що по-англійському *at present*.

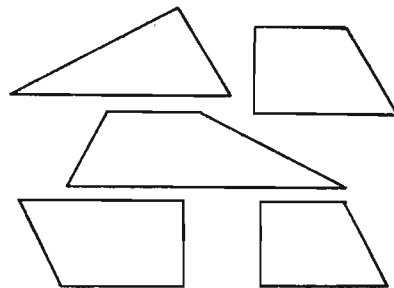
Дехто говорить, а то й пише, помилково: зараз ми обідаємо, зараз летить літак. Треба казати: тепер ми обідаємо, тепер летить літак. Але: зараз будемо обідати, зараз полетить літак.

А тут вам для розваги рисунок із прислівником **з а р а з**. Скільки разів можна в ньому відчитати прислівник **з а р а з**? Багато разів, бо можна читати знизу догори, і згори вниз, і наперед, і назад. Очевидно, всі букви треба читати за чергою, а не перескакувати.

Пам'ятайте: кличе мама чи тато — **з а р а з** відповідайте!

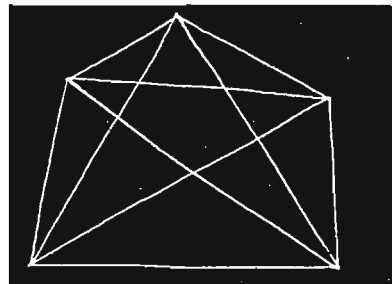
СКЛАДІТЬ БУКВУ „Т”

Отут п'ять геометричних фігур. Перерисуйте їх на клаптиковій паперу, виріжте та спробуйте скласти з них друковану букву „Т”. Здається — зовсім просте завдання.

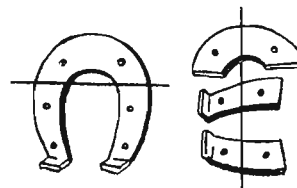
ХТО ЗУМІЄ?

Хто з вас зуміє одним тягом, не відриваючи олівця від паперу, нарисувати оцю фігуру?

РОЗВ'ЯЗКА ЗАВДАННЯ „ПРОРІЖТЕ ШДКОВУ”

(„Веселка”, число за вересень, стор. 11.)

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ

Хтось викинув маленького котика на вулицю. Навіть сам котик не міг сказати, хто то такий немилосердний. Котик тільки зрозумів, що з ним скоїлося щось недобре. Недавно він був з своєю матусею, братчиками та сестричками, йому було приємно й радісно. І люди ним втішались, давали солодкого молочка, інколи хтось кидав кусок м'яса, а часом брав на руки й пестив його.

Раптом того всього не стало. Він опинився сам-один на дорозі. Відчував голод, самоту й неспокій. Почав на всі сторони розглядатися, що йому робити.

Котик побачив недалеко хату. Вона стояла обік дороги й виблискувала проти сонця вікнами. Маленький котик уже не вагався, що йому робити. Швидко побіг під хату й почав жалібно м'явкати. Ніхто не відзивався. Котик трохи постояв, а тоді оббіг навколо хати й зупинився біля дверей з дротяною сіткою.

Він був дуже голодний. Скочив на сітку, вхопився кігтями, повис і почав м'явчати. Просив покотячому впустити його в хату.

На щастя, люди в хаті почули котика. Маленька дівчинка побачила несподіваного гостя і сплеснула рученятами з радості.

— Матусю, — закричала, — якийсь котик просить до нас у хату!

Вона дуже любила котиків, і вже не раз просила матусю дістати їй одного. А тут сама доля дарує їй котика. І як не радіти? Тож Марійка, не чекаючи відповіді, побігла до дверей і впустила маленького гостя.

Котик зразу втішився, але не зупинився біля дівчинки: вибігши на середину кімнати, почав розглядатись. Мабуть, сподівався тут зустріти свою матусю, братчиків і сестричок. Та нікого з них він не побачив. Хата і її мешканці були йому чужі. Котик злякався, завернув до дверей і почав просити, щоб його випустили надвір.

Марійчина матуся зрозуміла прохання котика. Вона відчинила двері й випустила його. Котик скоренько побіг стежкою шукати своїх рідних. Та все це було йому чуже. Він уже зовсім утратив надію, щось думав і розглядався. Не зустрівши нікого, злякався, завернув назад і побіг знову просто до дверей. Знову вискочив на сітку, повис на лалках і закричав у розпучі:

— Пустіть мене в хату, пустіть, бо я маленький котик!

Звичайно, він кричав по-своєму, по-котячому.

Марійка весь час стежила за його рухами. Вона підійшла до дверей, відчинила їх, взяла котика на руки і пригорнула до грудей.

І котик зразу забув за своє сирітство, повеселішав, замуркотів. Він потягнувся м'якою спиною попід шию дівчинки, і тоді його доля вирішилася.

Марійчина матуся приязно всміхнулася до маленького котика, погладила його ніжно і сказала:

— Хтось нам його підкинув. Це з котиками часто трапляється. Тож хай цей котик лишиться в нас! Маленьке безборонне звірятко потребує людської помочі, і ми мусимо ним заопікуватися.

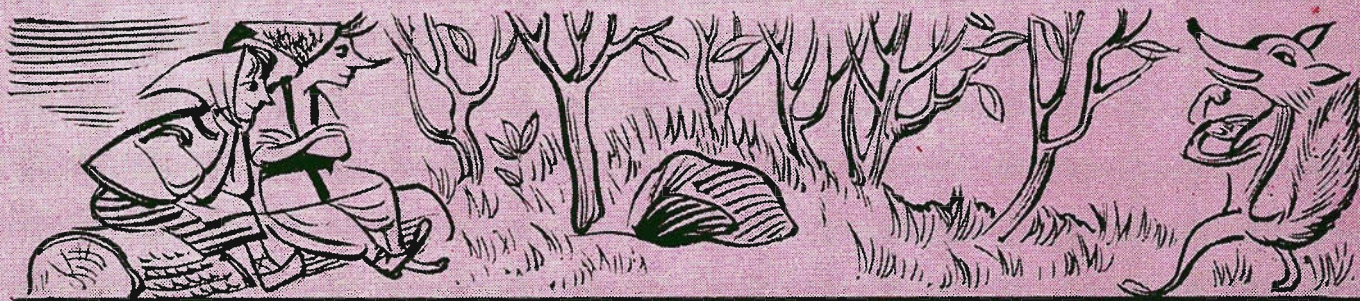
Марійка дуже зраділа. Вона пригорнула котика до себе і сказала:

— Котик уже мій! Котик уже мій! Нікому його не віддам!

Так маленький котик урятувався від голодової смерти. Напившись теплого молока, він радісно підстрибував. Мабуть, думав: „За те, що вони мене так гарно прийняли, я віддячусь їм, як підросну.“ Хоч котик ще був маленький, він знав деякі свої обов'язки. Матуся навчила його, як ловити мишей і де їх шукати.

Найбільше тішився котик маленькою дівчинкою Марійкою. Вона завжди турбувалася ним, дбала, щоб він мав щось смачне попоїсти. І за це котик був їй дуже вдячний. Кожного ранку вискакував на Марійчине ліжечко, смикав її за золоте волосся й муркотів. Марійка знала, що це так котик вітає її по-своєму надобридень.

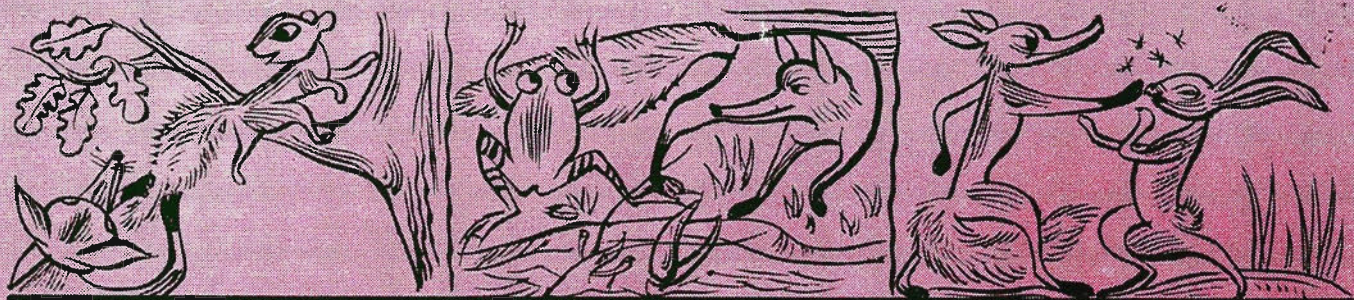
ГОЦА ДРАЛА

В лісі між густих кущів
Невеликий лисик жив.

Забіяка зроду вдався,
Завжди бився й нахвалявся:

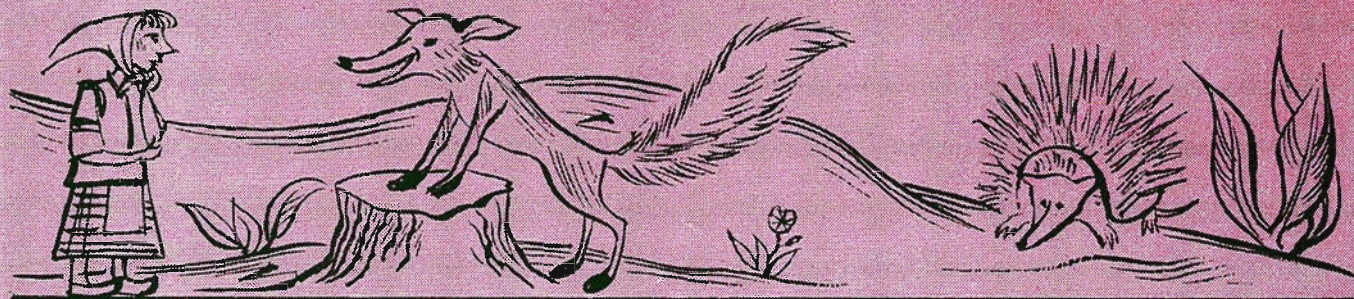
„Не боюся я нікого —
Ні малого, ні старого!”

Бореука загнав під міст,
Смикнув вивірку за хвіст.

Налякав в болоті жабку,
Настоптав на ліву лапку.

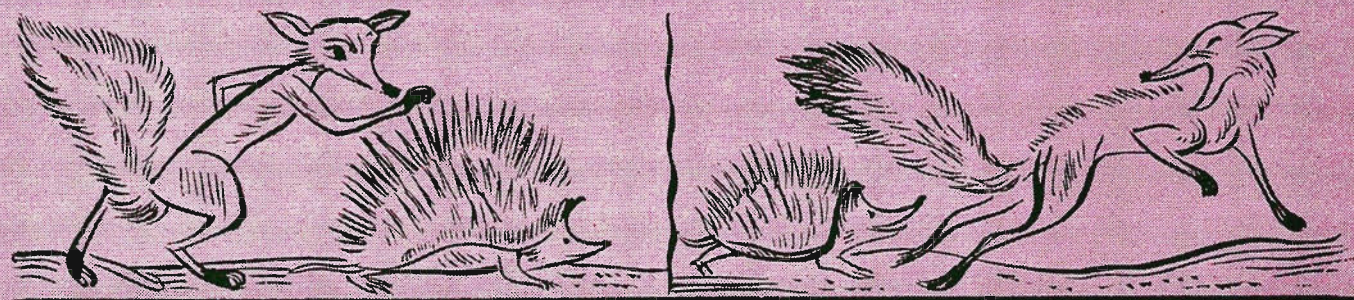
Дряпнув зайчика у ніс —
І побіг собі у ліс.

Каже Гоца: „Лисе-друже,
Ти борець відважний дуже!

Та дивись: іде їжак —
Славний він також козак.

Ти його не зачінай,
Щоб не трапилось ой-ай!”

Не послухав лисик Гоци —
Він до бійки все охочий.

Вдарив раз по колочках —
Закричав: ой-ой, ах, ах!..

... і утік на трьох ногах.

КОРОЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ЗВІРІВ

Ведмідь, що в Україні має ще прізвисько Бурмило, Вуйко чи Місько — це найбільший та найсильніший мешканець наших гір Карпат. Живе він теж в усій Європі, Південній Америці та Азії. Він дуже витривалий і легко поборює всякі перешкоди. Живе тільки у густих лісах. Любить жити самотником.

Ведмедиця з ведмежатами

Кожний ведмідь має свій простір, де полює, відпочиває, бавиться. Він не терпить сусідства інших ведмедів. Місце на свою „хату”, що її називаємо лігвом, леговищем, гаврою або барлогом, вибирає в недоступних частинах лісу, у скелях, печерах, поміж поваленими деревами або серед багна.

Вигляд ведмедя трохи смішний: голову має кудлату, видовжену, на короткій ший. Очі малі, не дуже гострі. Вуха чуйні на найменший шелест.

Усі кажуть, що ведмідь неповороткий, грубий, але насправді він не такий. Він добре бігає і може здогнати людину. Дуже спритно лазить по деревах, ходить на задніх ногах та ловить рибу. Ноги його короткі, грубі, але озброєні страшними пазурами. Ті, що мандрували горами, бачили не раз дерева, на яких кора була здерта. Це робота ведмедів, бо на деревах вони гострять собі кігті.

Живиться „вуйко” ягодами, рослинами, корінцями, зерном, травою та м'ясом. Навесні любить об'їдати пуп'янки з дерев. Не гордує пташками та пташиними яйцями. На пасовищах близько

осель робить велику шкоду. Ведмеді, що живуть поблизу води, стають завзятими рибалками. Їдять тільки голови, а решту риби залишають на березі. Ведмідь — великий ласун на „подушечки” мурашок, що їх вигрібає із муравлищ, а вже найбільше любить мед. Часто гостює у пасіках, де вчиняє великі спустошення.

Взимі, коли мало поживи, ведмідь засипляє. Складає собі вигідне „ліжко” із галузок, трави та моху і спить там до весни. Коли стає тепліше, час від часу прокидається і виходить із леговища, щоб поживитися. До весни дуже худне, бо всю зиму служить йому харчем тільки товщ, що назбирався у нього під шкірою протягом літа.

Малі ведмедики дуже гарні, веселі і чудово бавляться. Вони люблять лазити по деревах і є потіхою ведмедиці, що їх дбайливо виховує. Зловлені малі відмеді легко приручаються.

На Україні цигани колись виучували ведмедів різних штук, як от танцювати під музику, ходили з ними від села до села і так заробляли гроші.

В зоопарку біля кліток із ведмедами завжди видно дітей.

Ведмідь біля свого лігва - „гаври”

Ведмідь, що хоч раз скуштував крові, стає кровожадним та жорстоким.

Ведмідь ненавидить вовків і псів, та й вони ненавидять ведмедя.

М'ясо ведмедів їстівне. Хутро ведмедів дуже тепле, але важке.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ВЕСЕЛІ ПОКУПЦІ РІДНОЇ КНИЖКИ
В АВСТРАЛІЇ

Оці усміхнені дівчатка в українських народних одягах — це учениці „Рідної Школи” в Ньюборні коло Мельбурну (Австралія), які купують рідні книжки. Вони брали участь у мистецькій програмі свята на честь І. Франка і з нагоди місяця книжки й преси.

Програму свята підготував учитель І. Прокопівський, який також виконував музичний супровід до народних танців разом з М. Салієнком. Доповіди виголосили п. Д. Нитченко й п-ні Солтис.

Виконавцями мистецької програми були: Галя Демчук, Марія Бацук, Люда Прокопівська, Анна Личак, Ольга Малінін, А. Матвіїв, Марія Кучер, Петро Солтис, Павло Солтис, Віктор Салієнко, Генадій Жигайло, Василь Бацук та Андрій Опанович.

РОЗГАДАЙМО!

СКІЛЬКИ СОРОК?

Летіло сорок сорок, надійшов стрілець, дві сороки вбив, скільки залишилося?

СКІЛЬКИ НІГ?

Кітка, сорок котенят, собака й людина. Скільки всього ніг?

ЖАРТІВЛИВІ ПИТАННЯ-ЗАГАДКИ

а) В одному місці стоїть хлопець, а в другому місці другий, а посередині півень яйце зніс. Котрий із хлопців швидше яйце ухватить?

б) Де є міста без людей, ріки й море без води, ліси без дерев?

ЩО ЦЕ?

а) Вода, але літає.

б) Підняти може й дитина, а через хату не перекине.

в) Чим більше з неї береш, тим більшою вона стає.

г) Що може одночасно стояти і ходити? Висіти й стояти? Ходити й лежати?

ВІДПОВІДЖТЕ!

На землі немає, на небі одне, в дівчини немає, а в баби двос.

В кого є ще такі самі голки, як в іжака?

Що робить людина, коли не йде, не сидить і не лежить?

Коли ми дивимося на цифру „два”, а говоримо „десять”?

Сидять три коти, проти кожного кота сидять два коти, скільки всього котів?

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК ЗА ВЕРЕСЕНЬ ц. р.: ЧИ ЗНАСТЕ? а) Буквою „р”. б) Буквою „о”. **ХТО ЦЕ?** Мак. **НАЗВИ ЗВІРІВ** а) Слон. б) Пес. в) Осел. г) Корова. **г) Кіт. д) Віл. е) Коза. є) Лис. АКРОСТИХ:** Вітер. **УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЗАГАДКИ.** 1) Серце або годинник. 2) Подушки. 3) Книжка. 4) Книжка. 6) Книжка. 7) Крейда й таблиця. **ЖАРТІВЛИВІ ПИТАННЯ-ЗАГАДКИ:** а) З букви „д”. б) М'яким знаком. в) Буква „м”. г) У воді. г) Під тобою, бо Земля кругла. д) Не може, бо не вмє говорити. Розгадка загадки на стор. 11 внизу: можливо — один рік має 365 днів, 52 тижні та 12 місяців.

БАТЬКИ, ВЧИТЕЛІ, ВИХОВНИКИ! ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ „ВЕСЕЛКУ”? ЯКЩО НІ — ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО, ЩОБ З НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ ВАШІ ДІТИ СТАЛИ ЧИТАЧАМИ НАЙКРАЩОГО ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА UKRAINIAN TALE BOHDAN, KOZAK-SORCERER

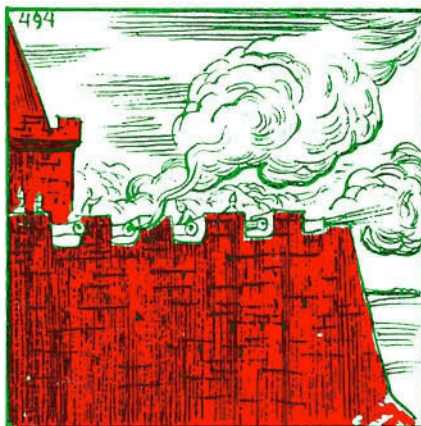
РОЗДІЛ XXXII: НА ЗАМКОВІЙ ГОРИ

CHAPTER XXXII: AT THE CASTLE MOUNTAIN

На крутих схилах Замкової гори полковник Кривоніс повів своє військо в наступ.

Col. Kryvonis led his units in attack up the winding slopes of the Castle Mountain.

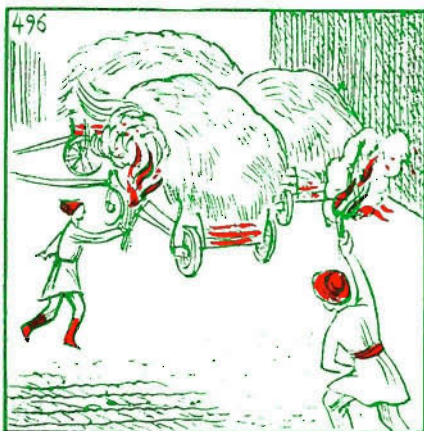
З валів довкола замку гримнули на козаків польські гармати й рушниці.

The Kozaks were greeted by heavy gunfire that came from the walls of the castle.

Козаки приставили драбини до валів і стали спинатись угору.

The Kozaks put up ladders against the walls and started climbing.

Богдан і Данчик виповзли з-під кущів і запалили вози з соломною.

Bohdan and Danchyk crept from under the bush and set fire to the carts with straw.

Вози покотилися по похилому подвір'ю і вдарились об браму.

The wagons rolled down the sloping yard and hit against the gate.

Брама стала в огні, а дим густою хмарою застелив подвір'я й оборонні вали замку.

The gate caught fire and heavy smoke spread across the yard up to the defensive walls of the castle.

(Продовження буде)
(To be continued)